

- **Joi, 10 septembrie 2020**, Remus Gabriel Anghel (cercetător ISPMN) a participat la **conferința** intitulată *Emigration from the Western Balkans - Addressing the Challenge* [Emigrarea din Balcanii de Vest - Provocări și Soluții]. Conferința a fost organizată de Institutul Aspen din Germania. [Remus Anghel](#) a prezentat împreună cu Monica Roman, profesor la ASE București, articolul „Lessons from Romania on Highly Qualified Returnees: Processes, Policies, Effects” [Exemple din România despre migrația creierelor. Procese, Politici, Efecte]. Articolul discută unele dintre măsurile pe care România le-a luat pentru atragerea sau reținerea personalului înalt calificat în țară și efectele acestor politici.
- **Joi, 10 septembrie 2020**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat cu o **prezentare** la *Cea de-a 14-a Conferință Internațională de Lingvistică a Limbii Romani (ICRL14)*. Conferința a fost organizată online, organizatori fiind Institutul pentru Studii Balcanice al Academiei de Științe Sârbe, Belgrad. Tema prezentării a fost Utilizarea limbii romani în contextul convertirii religioase: Repertoriu lingvistic și menținerea granițelor sociale, iar [László Fosztó](#) a vorbit despre fenomenul de creare a unui repertoriu lingvistic prin procesul convertirii religioase, în special a mișcărilor neoprotestante, evanghelice. În ultimele luni, pandemia COVID-19 a condus nu numai la închiderea bisericilor și a adunărilor publice, dar și la o intensificare a comunicării religioase prin intermediul internetului. Creșterea izolării și a intensificării schimburilor online are influențe asupra formării și reorganizării sociale, dar și asupra granițelor discursive dintre comunități, și implicit asupra strategiilor de valorizare a resurselor repertoriului lingvistic. Vedeți mai multe detalii [aici](#).
- **Luni, 14 septembrie 2020**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat în calitate de moderator la **seminarul online** intitulat „Inegalități structurale ca factori de risc în timpul pandemiei” [Structural Inequalities as Risk Factors During Pandemic]. Discuția face parte dintr-o serie de patru webinare inițiate de profesorul Sam Beck (Cornell University, SUA) și co-organizat de FXB - Centrul pentru Sănătate și Drepturile Omului de la Universitatea Harvard, Programul de Romani Studies de la Universitatea Central Europeană, și ISPMN. Participanții la discuție au fost: Zemfira (Zola) Kondur (Kiev, Ucraina), Roxanna-Lorraine Witt (Germania), Ozan Uştuk din Izmir (Turcia), prof. Enikő Vincze (Cluj-Napoca), iar ca discussant prof. James K. Galbraith (Universitatea din Texas, Austin). Participanții au schițat câteva studii de caz, exemple de reproducere a inegalităților și efectele pe care categoriile sociale le au în procesul de excluziune. Cercetătorii au adus în discuție faptul că anumite categorii de persoane, în special populațiile de romi care trăiesc în condiții de segregare rezidențială, experimentează în această perioadă o agravare a procesului de excluziune și au dezbătut rolul instituțiilor cât și posibilitatea de intervenție pentru diminuarea efectelor pandemiei asupra persoanelor ce aparțin acestor categorii. Discuția a fost transmisă live pe pagina de Facebook a Programului Romani Studies al Universității Central Europene [aici](#). Mai multe detalii despre eveniment puteți accesa [aici](#). Edițiile anterioare pot fi accesate online [aici](#) și [aici](#). Evenimentul care concludă seria a fost transmis joi, 8 octombrie 2020.
- **Marti, 15 septembrie 2020**, s-a încheiat **stagiul de practică**, desfășurat în cadrul ISPMN, al doctorandei de la Facultatea de Istorie și Filosofie, UBB, Anuța Dumitrița Doce. Stagiul de practică a fost realizat în cadrul proiectului POCU/380/6/13/123343 - Educație antreprenorială și consiliere profesională pentru doctoranzi și cercetători postdoctorali în vederea organizării transferului de cunoaștere din domeniul științelor socio-umaniste către piața muncii (ATRIUM), în perioada 13.07.2020-15.09.2020. Activitatea de practică, corelată cu domeniul de specialitate al doctorandei - studii turce - s-a desfășurat în cadrul proiectului ISPMN, Muzeul Virtual al Minorităților Turcă și Tătară din Dobrogea, coordonat de [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN).
- **Marti, 15 septembrie 2020**, a avut loc un nou webinar WAPOR despre metode avansate în anchetele comparative la care au fost invitați cercetători care au contribuit cu câte un capitol la volumul intitulat „Advances in Comparative Survey Methods” (Wiley, 2019) despre provocările anchetelor multinaționale, multiregionale și multiculturale. Spre exemplu, s-a pus în discuție îmbunătățirea comparabilității anchetelor, cum să se aleagă și să se utilizeze limbile în țări și regiuni diferite, cum să se reducă sursele de eroare care provin din traducerea instrumentelor sau a scalelor utilizate, care sunt greutățile armonizării datelor. La [webinar](#) a participat [Toma Stéfánia](#) (cercetător ISPMN). Volumul poate fi accesat [aici](#).

- **Sâmbătă, 19 septembrie 2020**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la o **dezbateră online** cu tema „Rasismul în România, ieri și azi” cu ocazia vernisajului expoziției „Știință și etnicitate în România 1918 - 1944”, curator prof. Marius Turda, Universitatea Oxford Brookes din Regatul Unit. Discuția a fost găzduită de Fundația Tranzit și moderată de Marius Turda, avându-i ca participanți pe prof. Enikő Vincze, Simona Ciotlăuș și [László Fosztó](#). Participanții au vorbit despre procesele sociale care reproduc ideile legate de diferențele ierarhice între „rase” și rolul lor în procesele politice și economice. Totodată, au arătat punctele și procesele instituționale prin care rasismul și excluderile în baza acestor categorii trebuie combătute în sfera publică. Mai multe detalii vedeți [aici](#). Iar în presă puteți vedea mai multe detalii în acest [articol](#).
- **Duminică, 20 septembrie 2020**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitatul Televiziunii Maghiare din Transilvania (ETV) în cadrul **emisiunii** de discuții publice „Zebra - trecerea de pietoni pentru idei” [Zebra, a gondolatok átjárója], redactor Ildikó Ilona Miklósi. Tema emisiunii a fost relația minoritate-majoritate, în special cu privire la situația populației de romi din România și Ungaria, și l-a mai avut ca invitat pe activistul rom Joci Márton, din Ungaria. Discuțiile s-au purtat prin intermediul platformei multimedia a redacției ETV, moderatorii Ramóna Gecse și Károly Kovács. Emisiunea a fost difuzată pe postul televiziunii și pe internet. Mai multe detalii vedeți [aici](#).
- **Duminică, 20 septembrie 2020**, [Bokor Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN) a participat la **expoziția științifică: Știință și etnicitate 1918-1944**. Expoziția a fost organizată de Marius Turda, profesor la Oxford Brookes University. În cadrul acestei expoziții a avut loc online discuția intitulată „Eugenie și sănătate în Clujul interbelic”, dialog între [Zsuzsa Bokor](#) și Marius Turda. Expoziția își propune să familiarizeze publicul cu istoria antropologiei fizice și a eugeniei, considerând că o mai bună cunoaștere a acestei istorii va fi utilă pentru înțelegerea perioadei interbelice, în general, și a dezbaterilor despre identitatea națională și rasismul contemporan, în particular.
- **În perioada 21-26 septembrie 2020**, [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) a participat la Cea de-a cincea ediție a Școlii de toamnă „Politici sociale în comunismul românesc”, organizată de Facultatea de Istorie și Filosofie din Cluj-Napoca. Anul acesta tema a fost „Tineretea în comunism”, conținând și o secțiune dedicată tinereții minorităților conlocuitoare din România comunistă: turci și tătari, maghiari, sași, romi. Adriana Cupcea a susținut **prezentarea** cu titlul: *Memorie și identitate. Anii tinereții socialiste la turcii și tătarii din Dobrogea (România)*.
- **În perioada 22-23 septembrie 2020**, [Horváth István](#) și [Adriana Cupcea](#) (ISPMN) au participat la o serie de discuții organizate cu ocazia Zilei Internaționale a Dunării 2020, de către Departamentul de Relații Interetnice în parteneriat cu Ambasada Austriei la București și Forumul Cultural Austriac din București, sub egida EUSDR, Aria de Prioritate 3 - Pentru promovarea culturii și turismului, contactele dintre oameni, având ca țintă diversitatea etnică din cadrul regiunii Dunării, ca principal ingredient al identității culturale. Evenimentul a inclus expoziția multimedia Danube Sofa Journey, care a avut loc pe data de 22 septembrie, la librăria Cărturești Carusel și conferința Minoritățile ca bogăție a regiunii Dunării, care a avut loc pe 23 septembrie la Secretariatul General al Guvernului și online. Conferința Minoritățile ca bogăție a regiunii Dunării s-a axat pe dinamica societăților multietnice și pe contribuția artei și culturii, ca instrument hermeneutic la îmbunătățirea societăților și a inclus trei paneluri: filosofic, cultural și istorie. [Horváth István](#) (președinte ISPMN) a susținut în cadrul conferinței prezentarea „Towards a diversification of diversity? Minorities and identity politics in Romania” [Spre o diversificare a diversității? Minoritățile și politicile identitare în România]. [Adriana Cupcea](#) (cercetător ISPMN) a prezentat proiectul MIRAS-Muzeul Virtual al Minorităților Turcă și Tătară, un proiect lansat în anul 2019, de către Departamentul pentru Relații Interetnice și Institutul pentru Studiarea Problemelor Minorităților Naționale.
- **În perioada 24-25 septembrie 2020**, s-a desfășurat **conferința online** cu titlul „Ellenállni a gonosznak.” Konferencia a 70 éves Karsai László tiszteletére [„A rezista răului”. Conferință onorifică cu ocazia împlinirii a 70 de ani de către profesorul László Karsai]. Evenimentul a fost organizat de Catedra de Istorie Contemporană a Facultății de Științe Umaniste din cadrul Universității din Szeged, Ungaria. Profesorul Karsai este un cercetător de renume internațional al istoriei Holocaustului romilor și al evreilor din Ungaria, al mișcărilor de extremă dreaptă maghiare, în special al Partidului Crucilor cu Săgeți. Între 1975-1987 și 1994-2016 a predat la Universitatea din Szeged. [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN) a participat la conferință cu o **prezentare** despre soarta populației rome din Transilvania de Nord între 1940-1944. Prezentarea în limba maghiară cu titlul Romák a IX. hadtestparancsnokság területén 1944-ben [Romii din aria de acoperire a comandamentului corpului militar IX în 1944] a fost înregistrată și poate fi vizionată accesând [acest link](#) (minutele 4:41:01-5:00:10).

- **Miercuri, 30 septembrie 2020**, portalul de știri transindex.ro a publicat un **interviu** cu [Székely István Gergő](#) (cercetător ISPMN) despre rezultatele alegerilor locale și consecințele acestora asupra proceselor politice din România, inclusiv din perspectiva minorității maghiare. Interviuul poate fi accesat [aici](#).
- **În luna septembrie 2020**, s-a lansat noua serie de carte a Editurii Kriterion din Cluj-Napoca cu titlul *20. Század* [Secolul 20]. Seria are trei redactori: Nándor Bárdi, Tamás Jakabffy și [Attila Gidó](#) (cercetător ISPMN). Cărțile publicate în cadrul acestei serii au ca temă istoria minorității maghiare din România în secolul 20. Primele două volume au ieșit de sub tipar în luna septembrie.
- **În luna septembrie 2020**, a fost lansat pe pagina Editurii Springer **volumul** intitulat *Social and Economic Vulnerability of Roma People. Key factors for the Success and Continuity of Schooling Levels*. Volumul a fost editat de Mendes Maria Manuela (CIES-ISCTE), Olga Magano și [Toma Stefánia](#) (cercetător ISPMN). [Plainer Zsuzsa](#) (cercetător ISPMN) a publicat un capitol în acest volum. Conținutul volumului poate fi consultat pe pagina editurii, [aici](#).

Volumul oferă perspective multiple asupra cauzelor și condițiilor care contribuie la succesul și mobilitatea socială, respectiv continuitatea școlară a copiilor romi în Europa. În același timp, volumul discută inegalitățile observate și experimentate de romi în relație cu alții, din perspectivă teoretică, metodologică și empirică. Oferă o perspectivă critică și reflexivă despre realitatea socială dintr-o perspectivă multidisciplinară și transversală, aducând exemple din diferite țări ale Europei.

- **În perioada 6-7 octombrie 2020**, au avut loc, în mediul online, *Cea de-a 5-a reuniune a partenerilor proiectului Rediscover* și **workshopul** de testare a acțiunilor pilot, organizate de partenerul municipal Kotor, Muntenegru. În cadrul evenimentului, partenerii au prezentat produsele și serviciile de turism cultural ce vor pune în valoare moștenirea culturală iudaică din zona Dunării, în forma adaptată la noul context al pandemiei de Covid-19. Parteneriatul între orașele din proiect și sinergia dintre echipele de implementare, istorici, comunități evreiești locale și operatori de turism contribuie la dezvoltarea regională și locală, promovând cultura evreiască în turism pe următoarele coordonate: gastronomie, patrimoniu material, evenimente culturale, istorie orală. [Anca Filipovici](#) (cercetător ISPMN) a participat la dezbateri din partea partenerului strategic asociat (ASP 8), în calitate de consultant expert.
- **Marți, 13 octombrie 2020**, a avut loc primul eveniment din **seria de comunicări** intitulată *Maghiarii din Transilvania pe harta sistemului european de valori*. Seria de comunicări este organizată de Institutul pentru Studiul Problemelor Minorităților Naționale (ISPMN). În cadrul evenimentului a fost prezentată ancheta sociologică European Values Study (EVS) aplicată pe un eșantion al populației maghiare din Transilvania, o cercetare coordonată de ISPMN în colaborare cu grupul metodologic EVS. European Values Study este un program de anchete sociologice de anvergură derulate în mod regulat pe eșantioane mari în 42 de țări din Europa. Acum este pentru prima dată când EVS se concentrează pe eșantioane reprezentative ale minorităților, în cazul de față minoritatea maghiară din Transilvania și minoritatea suedeză din Finlanda. Cercetarea este inedită și importantă pentru că ne oferă posibilitatea de a studia sistemul de valori al maghiarilor din Transilvania în context european. În cadrul conferinței de presă au fost prezentate rezultatele privind atitudinile față de familie, rolurile de gen și religie, o parte dintre temele abordate în cercetările EVS. La conferința de presă au participat [István Horváth](#) - președinte ISPMN, [Tamás Kiss](#) (cercetător ISPMN) - sociolog, [István Gergő Székely](#) (cercetător ISPMN) - politolog, coordonatorii cercetării, respectiv Dénes Kiss - sociolog, cercetător al componentei referitoare la religie și religiozitate.
- **Marți, 13 octombrie 2020**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a fost invitat al **emisiunii** *Terasa pe acoperiș* (Tetőterasz) Radio Cluj, realizată de István Rostás-Péter. Tema dialogului a fost publicarea de către Comisia Europeană a noii strategii-cadru pentru incluziunea romilor din Uniunea Europeană. Vedeți [aici](#) emisiunea.

- **Vineri, 16 octombrie 2020**, a avut loc **conferința de lansare a proiectului RomaHealthRisk** - „Un instrument-model de sprijin pentru luarea deciziilor privind reducerea riscului de sănătate asociat cu sursele necontrolate de apă și alimente din comunitățile rome rurale din Transilvania.” *RomaHealthRisk* este un proiect interdisciplinar care angrenează specialiști din diferite domenii cum ar fi chimie analitică, biologie, sociologie, sănătate publică, gastroenterologie, epidemiologie, medicină veterinară, informatică, respectiv statistică, și al cărui obiect principal este crearea unei aplicații ce poate fi utilizată cu ușurință de administrațiile locale pentru evaluarea riscului de sănătate a populației. Proiectul are o durată de trei ani, este implementat de un consorțiu de cinci parteneri, și este finanțat prin Mecanismul Financiar Norvegian și din fonduri publice interne. La întâlnirea de lansare au participat din partea ISPMN [Gyula Kozák](#) (cercetător ISPMN) și Péter Kallay (șef serviciu economic). [Gyula Kozák](#) a prezentat logica și contextul activităților de cercetare socială ce urmează a fi efectuate în cadrul proiectului. În a doua parte a întâlnirii, după prezentările susținute de parteneri, s-au trecut în revistă chestiunile legate de managementul financiar al proiectului, unde Péter Kallay a prezentat practicile și procedurile utilizate de institut în proiectele finanțate din fonduri europene.
- **În perioada 16-25 octombrie 2020**, a avut loc online *Festivalul de Film Documentar ASTRA*. AFF 2020 Sibiu, ajuns la cea de-a 26-a ediție, este cel mai mare festival de film documentar din România și unul dintre cele mai importante din Europa. Anul acesta programul festivalului a cuprins o selecție de documentare proiectate la ediția în aer liber, desfășurată în cursul lunii septembrie, cât și o selecție de documentare incluse în ediția online a festivalului. Pe parcursul ediției online, Iulia-Elena Hossu (cercetător ISPMN) a publicat 3 cronici de film documentar pe portalul cultural LiterNet: [cronica 1](#), [cronica 2](#) și [cronica 3](#). Mai multe detalii despre întregul eveniment puteți accesa pe pagina [AFF 2020](#).
- **Luni, 26 octombrie 2020**, a avut loc un webinar organizat de SSHOC în cadrul căruia a fost prezentată platforma EMM Survey Registry. Această platformă este rezultatul colaborării unui consorțiu european, ETHMIGSURVEYDATA, un proiect COST Action-16111. Platforma va conține o bază de date detaliată și actualizată, tip open access. În perioada 29-30 octombrie a avut loc întâlnirea de lucru a comitetului de management și a conducătorilor celor 5 grupuri de lucru pentru a discuta rezultatele proiectului, greutățile întâmpinate în perioada pandemiei și posibilitățile de colaborare și valorizare a rezultatelor. [Toma Stéfania](#) (cercetător ISPMN) face parte din echipa națională, fiind membru supleant în comitetul de management din România. Versiunea beta a platformei poate fi testată pe această [pagină](#). Așteptăm sugestii și observații legate de baza de date.
- **Joi, 29 octombrie 2020**, [László Fosztó](#) (cercetător ISPMN) a participat la **întâlnirea de lucru** în vederea pregătirii sondajului Roma Survey 2020-21, inițiată de Agenția pentru Drepturi Fundamentale a Uniunii Europene și efectuată de Grupul Kantar. Această anchetă comparativă va fi derulată în zece țări, dintre care opt state membre ale Uniunii Europene (Croația, Cehia, Grecia, Ungaria, Italia, Portugalia, România, Spania) și două țări în curs de aderare: Macedonia de Nord și Serbia. La întâlnire au participat reprezentanții FRA, coordonatorii anchetei din partea firmei Kantar - care va derula culegerea și prelucrarea de date - și experții din țările participante. Mai multe detalii vedeți [aici](#).
- **Vineri, 30 octombrie 2020**, [Remus Gabriel Anghel](#) (cercetător ISPMN) a organizat un **workshop** intitulat „Why Do Social Origins Still Matter? New Mechanisms of Privilege Maintenance on the Labour Market” [De ce este importantă originea socială? Noi Mecanisme de păstrare a privilegiului pe piața muncii]. Workshop-ul a fost susținut de către dr. Diana Galoș, cercetător postdoctorand la Universitatea din Konstanz (Germania), și a fost organizat în cadrul burselor Star UBB. Prezentarea a discutat modalitățile prin care originea socială are rolul de preservare a inegalităților și privilegiilor în cazul persoanelor înalt calificate. Studiul a fost realizat pe baza datelor existente în țări precum: Italia, Franța și Statele Unite. Remus Gabriel Anghel a organizat workshop-ul și a condus cea de-a doua parte din secțiunea dedicată discuțiilor de după prezentare.

- **În luna octombrie 2020**, a apărut în *Colecția Minorități* a [Editurii ISPMN](#) volumul „Rușii lipoveni din România: istorie, identitate, comunitate” (Cluj-Napoca, 2020, 438 p.), editat de Marius Lazăr și [Iulia-Elena Hossu](#) (cercetător ISPMN). Volumul analizează aspectele fundamentale ale identității lipovenilor din România, o minoritate etnică cu comunități importante localizate în sud-estul, respectiv în nord-estul țării. Cartea reunește 13 texte structurate în diferite capitole, concepute să reflecte cele mai importante dimensiuni ce compun identitatea acestei comunități: Istorie, Etnografie, Sociologie, Miscellanea. Autorii textelor sunt specialiști ce provin din diferite arii de cercetare, fapt ce conferă lucrării perspective valoroase ce provin atât din interiorul comunității, cât și din afara ei: Alexandr Varona, Feodor Chirilă, George Enache, Alla Vințeler, Fodor Ferenc, Gabriela Cloșcă, Camelia Hristian, Evdochia Smaznov, [Veress Ilka](#) (cercetător ISPMN), Marina Mironica, Marius Lazăr, Onufrie Vințeler și Alexandra Fenoghen. Plusvaloarea acestei lucrări este aceea de a fi reușit să adune într-un singur volum informații de factură istorică și etnoculturală despre o minoritate din România mai puțin cunoscută și studiată în spațiul transilvănean.
- **În luna octombrie 2020**, au fost lansate apelurile pentru *Cel de-al XV-lea Congres al Asociației Europene de Sociologie* care va avea loc între 31 august - 3 septembrie 2021 în Barcelona, Spania, și va fi organizat în format mixt (prezență fizică și online). Tema principală este cunoașterea sociologică pentru alternative ale viitorului. [Toma Stefánia](#) (cercetător ISPMN) împreună cu Pedro Jorge Caetano (Universitatea Nova) și Maria Manuela Mendes (CIES-ISCTE) organizează o secțiune intitulată *RS01-After Weber: Making Alternative Ethical rationalities Knowable*. Programul Congresului poate fi vizionat [aici](#).
- Cei interesați de evenimentele organizate de către ISPMN pot accesa pagina noastră de internet. Pentru mai multe detalii în legătură cu aceste evenimente aceștia sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro, urmând ca cercetătorii implicați să le pună la dispoziție mai multe materiale.